

UPRAVA CBBiH

Prihvaćeni Financijski izvještaji za prvih pola godine

Uprava Centralne banke BiH (CBBiH) je na sjednici održanoj 24. jula/srpnja 2003. godine prihvatila Financijske izvještaje za prvu polovinu 2003. godine koje bi Upravno vijeće CBBiH trebalo usvojiti na sjednici planiranoj za 11. august/kolovoz 2003. godine. Financijski izvještaji biće prezentirani i članovima novog Upravnog vijeća. Ovi izvještaji pokazuju da je CBBiH uspješno poslovala, uz povećanje deviznih rezervi u odnosu na prvi kvartal 2003. godine. Na kraju juna/lipnja devizne rezerve su iznosile 2.267.192.615 KM, te je njihovo povećanje rezultat primjene nove odluke o obaveznim rezervama od 1. juna/lipnja 2003. godine, tako da je monetarna pasiva CBBiH u istom periodu povećana na 2.123.036.357 KM. Obaveze prema

nerezidentima iznosile su 1.059.052 KM. Primjetno je i značajno povećanje slobodnih deviznih rezervi na iznos od 143.097.206 KM. U prvih pola godine, CBBiH je ostvarila neto dobit od 20.572.620 KM, što je više za 4.171.824 KM ili za 25,44 posto u odnosu na projiciranu dobit za isti period. Visok iznos ostvarene neto dobiti uticao je na značajno povećanje kapitala i rezervi CBBiH koji su 30. juna/lipnja iznosili 198.905.101 KM. Ukupna aktiva i pasiva bila je 2.332.501.990 KM. Vrijednosni papiri i devizni depoziti trećih lica koji se drže kod inostranih banaka, a evidentirani su vanbilansno, povećani su na 273.383.070 KM, uglavnom zbog povećanja deviznih depozita nadležnih državnih ministarstava.

ODJELJENJE ZA STATISTIKU:

Unaprijediti rad na prikupljanju i obradi statističkih podataka

Strana 4.

WORKSHOP U LONDONU:

Značaj zakonske i organizacijske strukture centralne banke

Strana 4.

VIJEĆE ZA TRŽIŠTE KAPITALA

Podrška uspostavi jedinstvenog tržišta vladinih vrijednosnih papira

Nedavno osnovano Vijeće za tržište kapitala BiH, na drugoj sjednici održanoj 8. jula/srpnja, podržalo je uspostavljanje jedinstvenog tržišta vladinih vrijednosnih papira, pri čemu bi država bila jedini izdavač vrijednosnih papira u svoje i u ime oba bh. entiteta i Brčko Distrikta BiH. Centralna banka BiH (CBBiH) vodila bi aukcije za izdavanje vrijednosnih papira.

Nastavak na strani 2. >>>

Podrška uspostavi jedinstvenog tržišta vladinih vrijednosnih papira u BiH

Nastavak sa strane 1.

Ovakav koncept tržišta kapitala za vladine vrijednosne papire i državni

Peter Nicholl

Henry Clarke

dug je u osnovi nacrtu novog zakona o unutrašnjem dugu i državnim garancijama čiju je praktičnu primjenu na ovom sastanku predstavila ekspert US Treasury **Ann Schwartz**. Zakon postavlja pravni okvir za državu, Federaciju BiH, Republiku Srpsku i Brčko Distrikt BiH za izdavanje vladinih vrijednosnih papira gdje, kako je naglašeno, postoji jedan izdavatelj,

Ann Schwartz

Ministarstvo financija i trezora BiH i jedan fiskalni agent, CBBiH koja

ima ulogu da organizira aukcije, kliring i registar za buduće vladine vrijednosne papire. S obzirom na značaj materije koju bi regulirao

novi zakon, dogovoreno je da konačnu verziju zakona treba poslati u parlamentarnu proceduru što je moguće prije. Na dnevnom redu sastanka bio je i nacrt zakona o vrijednosnim papirima Brčko Distrikta BiH koji bi trebao regulirati izda-

vanje vrijednosnih papira u Distriktu. Naime, ovim nacrtom zakona, koji je prezentirao supervisor za Brčko Distrikt BiH **Henry Clarke**, predviđeno je osnivanje berze u Distriktu, što bi, uz Sarajevsku i Banjalučku, bila treća berza u BiH. Vlastima Distrikta ukazano je na potrebu jedinstvenog i razvijenog tržišta kapitala i na korist koju bi država imala od integriranog tržišta kapitala i vrijednosnih papira. Stav Vijeća za tržište kapitala BiH je da mala ekonomija, poput bosanskohercegovačke, ne može priuštiti ni dvije postojeće berze. Predsjedavajući Vijeća, guverner CBBiH **Peter Nicholl** ilustrirao je to primjerom berze Novog Zelanda, koja se smatra malom i neodrživom, a na kojoj je dnevni promet veći od prometa za cijelu prošlu godinu na berzi u Sarajevu. Vijeće je naglasilo istovremeno da bi dalja fragmentacija tržišta kapitala predstavljala destruktivan potez i korak nazad u procesu razvoja i reformi u zemlji. Stoga je od vlasti Brčko

Distrikta BiH zatraženo da regulativu u oblasti tržišta kapitala i vrijednosnih papira prilagode postojećim zakonima na državnom i entitetskom nivou, te sugerirano da iz nacrtu zakona izostave odredbe koje bi distriktu omogućile osnivanje berze. Koordinator Razvojne strategije (PRSP) **Zlatko Hurtić** prezentirao je drugi dio nacrtu Razvojne strategije za BiH iz oblasti tržišta kapitala. Članovi Vijeća podržali su nacrt strategije i dali nekoliko prijedloga koji bi trebali biti uključeni u konačnu verziju ovog dokumenta. Predloženo je da sljedeći sastanak Vijeća za tržište kapitala BiH bude održan u Banjoj Luci, a na njemu bi, kako se očekuje, bila nastavljena diskusija o strategiji razvoja tržišta kapitala i akcionom planu, dok bi Banjalučka berza prezentirala plan i projekat regionalne saradnje berzi u jugoistočnoj Evropi.

Na sjednici održanoj 30. jula/srpnja, Skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o vrijednosnim papirima u koji je uvrstila sugestije članova Vijeća za tržište kapitala BiH. Konačna verzija Zakona o vrijednosnim papirima ne daje Distriktu mogućnost osnivanja berze ili strukovnih udruženja, te tako novi zakon ne uspostavlja samostalno tržište kapitala u Distriktu. Očekuje se da implementacija Zakona o vrijednosnim papirima Distrikta počne krajem septembra/rujna ove godine. Berze u Sarajevu i Banjoj Luci već su stupile u kontakt sa vlastima Distrikta kako bi se dogovorili o uspostavljanju saradnje i uvrštavanju dionica brčanskih kompanija na liste postojećih berzi u BiH.

Poslovanje bankarskog sektora u Federaciji BiH u prvom kvartalu 2003. godine

Piše: Ljiljana Marijanović, koordinator za bankarsku superviziju

Osnovne karakteristike poslovanja bankarskog sektora Federacije BiH u prvom kvartalu 2003. godine bile su nastavak konsolidiranja i stabiliziranja sektora. Zbog statusne promjene, spajanja sa drugom bankom, Agencija za bankarstvo Federacije BiH je u prvom kvartalu ove godine ukinula tri bankarske dozvole: Gospodarskoj banci d.d. Sarajevo i LT Komercijalnoj banci d. d. Livno koje su spojene u LT Gospodarsku banku d.d. Sarajevo, te Raiffeisen bank HPB d.d. Mostar, koja je pripojena Raiffeisen banci d.d. BH. U statusnoj promjeni spajanja izdata je jedna dozvola za osnivanje i rad, LT Gospodarskoj banci d.d. Sarajevo. Privremenu upravu 31. marta/ožujka 2003. godine imale su tri banke: Gospodarska banka d.d. Mostar, Hercegovačka banka d.d. Mostar i Una banka d.d. Bihać. U Federaciji BiH je 31. marta/ožujka poslovalo 27 banaka, što je za dvije banke manje u odnosu na broj krajem 2002. godine. Od ukupnog broja, 21 banka je u privatnom, a šest banaka u državnom vlasništvu.

Kapital komercijalnih banaka

Ukupan kapital komercijalnih banaka u Federaciji BiH 31. marta/ožujka iznosio je 761 milion KM i veći je za 21 milion KM ili za tri posto u odnosu na stanje krajem 2002. godine. U strukturi ukupnog kapitala, osnovni kapital učestvuje sa 86, a dopunski sa 14 posto. U odnosu na kraj prethodne godine, ovo učešće nije izmijenjeno. U strukturi dioničkog kapitala nije bilo promjena u odnosu na strukturu krajem 2002. godine. Učešće privatnog kapitala u ukupnom kapitalu bilo je 87, a državnog 13 posto. Strani privatni kapital u ukupnom dioničkom kapitalu učestvuje sa 65, a domaći privatni kapital sa 22 posto. U strukturi privatnog kapitala uočen je rast domaćeg privatnog kapitala. Učešće domaćeg privatnog kapitala je povećano za jedan posto u odnosu na kraj 2002. godine. U ukupnom privatnom kapitalu domaći privatni kapital učestvuje sa 25, a strani privatni kapital sa 75 posto. Struktura dioničkog kapitala vidi se u sljedećem pregledu:

u milionima KM

	31.12.2001		31.12. 2002.		31.03.2003.	
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće
UKUPAN KAPITAL	459	100 %	540	100 %	541	100 %
DRŽAVNI KAPITAL	66	14%	69	13%	69	13%
PRIVATNI KAPITAL	393	86%	471	87%	472	87%
U tome:						
- strani kapital	290		360		352	
- domaći kapital	103		111		120	

Aktiva banaka

Bilansna aktiva banaka je 31. marta/ožujka 2003. godine dostigla nivo od 4.691 milion KM. U strukturi aktive najznačajnije je učešće kredita, 57 posto. Novčana sredstva učestvuju sa 33 posto, fiksna aktiva sa sedam posto, ostala aktiva dva posto i vrijednosni papiri sa jedan posto. U odnosu na strukturu krajem 2002. godine, učešće kredita je povećano za dva posto, u korist novčanih sredstava. U strukturi novčanih sredstava najveće učešće imaju depoziti na računima kod depozitnih institucija u inostranstvu, 71 posto. U odnosu na kraj 2002. godine ovo učešće je povećano za sedam posto. Na računima u inostranstvu krajem marta/ožujka 2003. godine banke su držale 1,1 milijardu KM, što je za deset posto više u odnosu na kraj 2002. godine.

Pasiva banaka

U odnosu na stanje krajem 2002. godine u strukturi pasive nije bilo promjena. Depoziti su i dalje najznačajniji i učestvuju sa 77 posto. Učešće kapitala je 14 posto. Posmatrajući nominalne iznose, vidljivo je da su depoziti povećani za dva, a kapital za tri posto. Ukupni depoziti krajem marta/ožujka 2003. godine iznosili su 3.595 miliona KM i veći su za dva posto u odnosu na stanje depozita krajem 2002. godine. U ukupnim depozitima najznačajnije je učešće depozita građana sa 43 posto, privatnih preduzeća i društava sa 16 posto, vladinih institucija sa 12 posto, javnih preduzeća sa 13 posto, bankarskih institucija sa devet posto i ostalih depozita sa sedam posto. U odnosu na kraj 2002. godine, učešće depozita građana je povećano za jedan posto. U valutnoj strukturi depozita uočen je nešto brži rast depozita u KM, za oko tri posto, a depoziti u stranoj valuti povećani su za dva posto u odnosu na kraj 2002. godine. Depoziti u stranoj valuti i dalje su znatno veći i u ukupnim depozitima učestvuju sa 58 posto. Kratkoročni depoziti čine 76, a dugoročni 24 posto depozita. Štednja stanovništva je 31. marta/ožujka 2003. godine iznosila 1.487 miliona KM i veća je za tri posto u odnosu na štednju krajem 2002. godine. U tri banke skoncentrisano je 67 posto štednje, a 89 posto ukupne štednje je u osam privatnih banaka. U ukupnoj štednji, ona u stranoj valuti učestvuje sa 77 posto, a u domaćoj sa 23 posto. Do 31. marta/ožujka 2003. godine Agencija za osiguranje depozita BiH primila je u članstvo deset banaka.

Kreditni

Ukupno usmjereni krediti u prvom kvartalu 2003. godine iznose 2.855 miliona KM i veći su za šest posto u odnosu na usmjerene kredite u 2002. godini. U sektorskoj strukturi kredita, 48 posto čine krediti stanovništvu, 40 posto krediti privatnim preduzećima i društvima, devet posto javnim preduzećima i tri posto ostalom sektoru. Krediti stanovništvu su povećani za osam posto u odnosu na 2002. godinu, a privatnim preduzećima veći su za sedam posto. Nastavljen je trend povećanja dugoročnih kredita. U ukupnim kreditima, dugoročni krediti učestvuju sa 71 posto.

Veličina banaka prema aktivi	
-više od 500 miliona KM	tri banke
-od 300 do 500 miliona KM	dvije banke
-od 100 do 300 miliona KM	šest banaka
od 50 do 100 miliona KM	osam banaka
-manje od 50 miliona KM	sedam banaka

Unaprijediti rad na prikupljanju i obradi statističkih podataka

Odjeljenje za statistiku Centralne banke BiH (CBBiH) organiziralo je 31. jula/srpnja sastanak sa direktorima i predstavnicima glavnih jedinica i filijala CBBiH tokom kojeg je diskutirano o daljim koracima i saradnji na prikupljanju i obradi makroekonomskih statističkih podataka. Naime, i pored dobre saradnje glavnih jedinica i filijala sa komercijalnim bankama od kojih se prikupljaju podaci za monetarnu i statistiku platnog bilansa, ukazano je na potrebu daljeg unapređenja prikupljanja podataka, njihove kvalitetnije provjere i uvođenja novih istraživanja i metodologija. Stalni savjetnik Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) za statistiku **Noel Atcherley** govorio je o važnim elementima prikupljanja ovih podataka za CBBiH, te o njihovom značaju za domaće i međunarodne institucije. Riječ je o dvije vrste podataka, onih koji se prikupljaju za monetarnu statistiku i onih koji se prikupljaju za statistiku platnog bilansa. Makroekonomska statisti-

ka bitna je za procjenu kompletne makroekonomske situacije u zemlji i za

praćenje napretka", kazao je Atcherley. Statistika platnog bilansa zahtijeva podatke iz mnogo više izvora koje je teško prikupiti i koje često treba dodatno provjeriti. Zbog toga je neophodno unaprijediti prikupljanje podataka, pažljivije ih pratiti i reagirati u slučaju odstupanja. Učesnici sastanka ukazali su na poteškoće na koje nailaze u prikupljanju ovih podataka, koje se odnose, prije svega, na popunjavanje obrazaca od strane komercijalnih banaka. Najavljen je i početak ankete za prikupljanja podataka o direktnim stranim investicijama. Plan Odjeljenja za statistiku je da, posredstvom glavnih jedinica i filijala, poboljša saradnju sa bankama, a najavljeni su i novi zahtjevi za komercijalne banke u pogledu prikupljanja statističkih podataka. Naglašen je napredak u distribuciji statističkih podataka koji su, osim objavljivanja u međunarodnoj finansijskoj statistici, sada lakše dostupni i široj javnosti, na web stranici CBBiH.

fimiranje makroekonomske politike vlada. BiH istovremeno ima i obavezu prema MMF-u i drugim međunarodnim institucijama da kontinuirano osigurava ovu vrstu podataka, koji služe i za procjenu programa MMF. "U BiH je trenutno prisutan naglasak na ekonomskom razvoju i reformama. Stoga će dobra makroekonomska statistika biti od sve veće važnosti za

je da, posredstvom glavnih jedinica i filijala, poboljša saradnju sa bankama, a najavljeni su i novi zahtjevi za komercijalne banke u pogledu prikupljanja statističkih podataka. Naglašen je napredak u distribuciji statističkih podataka koji su, osim objavljivanja u međunarodnoj finansijskoj statistici, sada lakše dostupni i široj javnosti, na web stranici CBBiH.

WORKSHOP U LONDONU

Značaj zakonske i organizacijske strukture centralne banke

Dobra zakonska i operativna struktura vodi dobrom izvršenju poslova centralne banke, ocjena je guvernera Centralne banke BiH (CBBiH) **Petera Nicholla**. Okruženja u kojima su osnovane i djeluju Reserve Bank Novog Zelanda i CBBiH su različita, ali postoje značajne sličnosti u pogledu zakonske i institucionalne strukture prema kojima ove banke funkcioniraju. Učestvujući u radu workshopa za guvernera centralnih banaka koji je održan u Londonu, guverner Nicholl je govorio o značaju organizacijske strukture u radu centralnih banaka, povlačeći paralelu između Reserve Bank Novog Zelanda i CBBiH, utemeljenu na vlastitom iskustvu. On je istakao razlike u ekonomskom, političkom i socijalnom okruženju između dvije zemlje, ali i značaj zakonskog okvira i institucionalne strukture za uspješno funkcioniranje centralnih banaka. U pogledu strukture CBBiH, guverner se, kako je kazao, koristio iskustvima stečenim u Novom Zelandu. Zakon o CBBiH je jasan i dobar i po mnogim karakteristikama, sličan je

onom na Novom Zelandu. Dobar zakon je veoma važan faktor koji je omogućio CBBiH da bude uspostavljena uspješno i da djeluje efikasno, rekao je guverner. Potreba za specifičnim i jasnim zakonima, strukturama i procesima vjerovatno je veća u novoosnovanim ili u zemljama koje prolaze kroz tranziciju. Polazna tačka za operativni okvir centralne banke je zakon koji bi, prema mišljenju guvernera, trebao imati nekoliko bitnih karakteristika: jasan cilj, davanje jasne operativne nezavisnosti centralnoj banci, određivanje uloge glavnih učesnika i načina na koji će banka i/ili guverner biti odgovorni. Praveći komparaciju, guverner je ukazao na ciljeve Reserve Bank i CBBiH. Cilj novozelandske Reserve Bank bio je uspostaviti stabilnost cijena, što je regulirano zakonom, a bosanskohercegovačke CB uspostaviti stabilan kurs, što je također, navedeno u Zakonu o CBBiH. Specifični ciljevi ovih banaka su različiti. Na Novom Zelandu cilj je bio održati nisku inflaciju, dok je specifičan cilj CBBiH bio uspostaviti aranžman

currency board. Sličnost je, međutim, u tome što su ciljevi obje banke bili jasni, ostvarljivi i zahtijevali su odgovornost. Zajedničko objema bankama je da su imale ograničenja u operacijama, s tom razlikom da ih je Reserve Bank Novog Zelanda sama odredila, a u BiH su definirana zakonom. Među tim ograničenjima nalazi se i ono koje podrazumijeva da centralna banka ne može posuđivati novac bankama. Obje banke su nezavisne, imaju sličan sistem unutarnjeg odlučivanja, planiranja i nadgledanja, odgovornost je izuzetno jaka, te je cilj jasan i moguće je lako nadgledati njegovu realizaciju. U slučaju novozelandske Reserve Bank, guverner može biti smijenjen ukoliko se ne pridržava zadatog cilja, što je slučaj i sa članovima Upravnog vijeća CBBiH ukoliko potkopavaju aranžaman currency board. Izlaganje na workshopu u Londonu guverner je završio zaključkom prema kojem dobra zakonska i operativna struktura vodi dobrom izvršenju poslova centralnih banaka iako djeluju u sasvim različitim okruženjima.

GUVERNER NICHOLL PODRŽAVA PODUZETE KORAKE U IMPLEMENTACIJI ZAKONA O STATISTICI

Guverner Centralne banke BiH (CBBiH) **Peter Nicholl** podržava objavljivanje oglasa za popunjavanje radnih mjesta direktora i zamjenika direktora Agencije za statistiku BiH u Službenom glasniku BiH od 25. juna/lipnja 2003. godine. Imenovani na ove pozicije imaju ključnu ulogu u neophodnom unapređenju bh. statistike, naročito makroekonomske statistike kao što su statistički podaci o državnim računima.

Guverner Nicholl smatra da će, nakon imenovanja direktora i zamjenika direktora Agencije za statistiku BiH, sljedeći korak u implementaciji Zakona o statistici biti uspostava statističkog vijeća. Ovo vijeće će rukovoditi novim programom za unapređenje statistike u BiH koja bi zadovoljila potrebe državne vlade i entitetskih vlada, stranih investitora, domaćih kompanija i svih drugih korisnika.

Guverner također podržava i pilot test koji će, uz koordinaciju državne Agencije za statistiku, početi ove sedmice, a predstavljat će osnovu za anketu o budžetu domaćinstva. Ova anketa, koju financiraju vlade Italije i BiH, rezultiraće vrijednim podacima koji će unaprijediti državne račune i statistiku potrošačkih cijena.

REZULTATI NAKON PRVOG MJESECA PRIMJENE NOVIH PROPISA O OBAVEZNOJ REZERVU

Prvi mjesec primjene nove odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi koje komercijalne banke u BiH drže kod Centralne banke BiH (CBBiH), između ostalog, rezultirao je, između ostalog, povećanjem deviznih rezervi CBBiH od 118 miliona KM.

Tačnije, 31. maja/svibnja 2003. godine, dan prije početka primjene Odluke, devizne rezerve su iznosile 2,146 milijarde KM, a 30. juna/lipnja 2003. godine, rezerve su iznosile 2,267 milijarde KM. U skladu sa novim propisima o obaveznim rezervama, CBBiH komercijalnim bankama obračunava naknadu na cjelokupan iznos sredstava koja drže na računu rezervi kod CBBiH. To je razlog što banke na računima rezervi drže veće iznose sredstava za ispunjenje obaveznih rezervi. Stoga je realno očekivati da će trend rasta deviznih rezervi CBBiH biti nastavljen. Odluka o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezerve stupila je na snagu 1. juna/lipnja 2003. godine i predstavlja prvu izmjenu propisa o obaveznim rezervama koju je CBBiH uvela od početka poslovanja 1997. godine.

Tokom ovog perioda nastavljen je trend blagog ali kontinuiranog snižavanja kamatnih stopa komercijalnih banaka.

Prosječne kamatne stope na kratkoročne kredite u maju/svibnju 2003. godine su

iznosile 11.20 posto, dok su kamatne stope na dugoročne kredite iznosile 10.42 posto. Očekuje se dalje stabiliziranje bankarskog sektora i nastavak umjerenog pada kamatnih stopa komercijalnih banaka.

PRIZNANJA CBBIH I GUVERNERU NICHOLLU

Financijski magazin „Finance Central Europe” (FCE) iz Londona, Velika Britanija, proglasio je Centralnu banku Bosne i Hercegovine (CBBiH) najboljom centralnom bankom u regionu jugoistočne Evrope za 2003. godinu, a njenog guvernera **Petera Nicholla** za guvernera godine u jugoistočnoj Evropi za 2003. godinu.

Ukupni rezultati rangiranja biće objavljeni u posebno pripremljenom broju ovog magazina koji će biti publikovan u oktobru/listopadu ove godine. Osim izbora najbolje centralne banke i najboljeg guvernera, magazin će objaviti rang-listu od stotinu najboljih komercijalnih banaka u regionu koje će biti rangirane prema aktivu, ukupnom kapitalu, neto profitu, prinosu na aktivu i prinosu na dionički kapital. Magazin će, također, objaviti pojedinačnu rang-listu najboljih banaka za svaku od deset zemalja koje su uključene u rangiranje, a to su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Grčka, Makedonija, Rumunija, Srbija i Crna Gora, Slovenija i Turska. Rangiranje su napravili analitičari magazina „Finance Central Europe” koji su se pretežno koristili referencama iz konsultantskih agencija i revizorskih kuća.

CBBiH dobija biblioteku

Uzgradi Centralne banke BiH (CBBiH) u Sarajevu u toku je formiranje biblioteke čiju će literaturu uskoro moći koristiti svi zaposleni u CBBiH. Osim publikacija koje objavljuje CBBiH, fond biblioteke sadržavaće i literaturu drugih centralnih/narodnih banaka, Međunarodnog monetarnog fonda, Svjetske banke, Evropske banke za obnovu i razvoj, Banke za međunarodna poravnanja, statističkih zavoda i agencija i

drugih domaćih i međunarodnih institucija, te časopise i privredne

publikacije. Biblioteka već posjeduje manji broj publikacija i stručne

literature. Kako bi ovaj fond bio bogatiji i na raspolaganju svima u CBBiH, Služba za publikacije, biblioteku i administrativne poslove poziva sve službenike Banke da ustupe biblioteci publikacije koje posjeduju. Službenici se, također, pozivaju da prilikom odlaska na seminare i ostala stručna usavršavanja pribave publikacije koje bi stavili na raspolaganje biblioteci. Na taj način bi omogućili da se tom literaturom koriste i ostali službenici.

VIJESTI IZ GLAVNIH JEDINICA I FILIJALA

GJ MOSTAR

Predstavnici Centralne banke BiH (CBBiH) i Gospodarske/Privredne komore Federacije BiH potpisali su 14. jula/srpnja Ugovor o kupoprodaji poslovnog prostora u Zagrebačkoj ulici u Mostaru. Riječ je o objektu Gospodarske/Privredne komore Federacije BiH koji je na tenderu izabran za najpovoljnijeg ponuđača za nove prostorije Glavne jedinice (GJ) Mostar. U drugom kvartalu 2003. godine povećana je potražnja komercijalnih banaka za kovanicama KM, posebno za apoenima od jedne KM. Otvaranjem ljetnje sezone i sa početkom korištenja godišnjih odmora, pojačana je razmjena KM sa Splitskom bankom dd Split.

GJ SARAJEVO

U julu/srpnju počela je primjena Uputstava o trezorskom poslovanju, izmijenjenih na osnovu prijedloga radne grupe na nivou CBBiH, u čijem radu je učestvovao i predstavnik GJ Sarajevo. Najznačajnija izmjena odnosi se na proces prerade novca u trezorima, tako da će ubuduće novoodštampani novac koji ulazi u trezore, biti brojan u ukupnom iznosu, ukoliko na njemu nisu stavljene oznake CBBiH. Navedena izmjena uticaće na povećanje obima posla u trezoru GJ Sarajevo s obzirom na veliki broj transakcija koje

se odnose na gotovinske isplate.

GBRS BANJA LUKA

Na osnovu odluke Ureda visokog predstavnika (OHR) u BiH i naloza Agencije za bankarstvo Republike Srpske (RS), otvoreni su računi posebnih rezervi poslovnih banaka i na njih prebačena blokirana sredstva klijenata. Ukupan iznos blokiranih sredstava je 49.024,95 KM. Studentica međunarodne ekonomije i menadžmenta Univerziteta "Luigi Bocconi" u Milanu, Italija, **Sanja Jovanović** obavljala je od 1. do 31. jula/srpnja ferijalnu praksu u Glavnoj banci Republike Srpske Centralne banke BiH (GBRSCBBiH) u Banjoj Luci pod mentorskim nadzorom koordinatora Službe za procjenu tržišta **Slavice Injac**.

FILIJALA PALE

Nakon nekoliko uzastopnih perioda u kojima nije ispunila obaveznu rezervu, Privredna banka AD Srpsko Sarajevoova banka je od 11. do 20. jula/srpnja uspjela ispuniti obaveznu rezervu, te joj je deblokiran račun rezervi. Filijala GBRSCBBiH Pale preselila je 14. jula/srpnja u drugi prostor u ulici Milana Simovića 14, na Palama. Ovaj prostor je adekvatniji za rad Filijale u odnosu na ranije

korišteni koji se nalazio u Hotelu "Koran" na Koranu. U toku jula/srpnja, Filijala Pale je obavljala poslove prodaje i kupovine KM i vršila procjene tržišta za komercijalne banke koje vodi Filijala. Prosječan broj dnevne prodaje KM opao je za 18 posto u odnosu na prethodne mjesec, dok je prosječan broj kupovine KM povećan za 39 posto.

FILIJALA BRCKO

Do 25. jula/srpnja broj transakcija KM je bio na nivou prethodnog mjeseca sa većim indexom vrijednosti. Isti je slučaj i sa transakcijama eura. Rukovodilac Filijale CBBiH Brčko **Mirzeta Arnautović** prisustvovala je 8. jula/srpnja sastanku Vijeća za tržište kapitala u Sarajevu, kojim je predsjedavao guverner CBBiH **Peter Nicholl**. Također je 16. jula/srpnja prisustvovala prezentaciji usvojenog Zakona o sprečavanju pranja novca koja je održana u Brčko Distriktu BiH. Službenica Filijale **Almira Žilić** prisustvovala je sastanku o unapređivanju rada na prikupljanju i obradi statističkih podataka koji je 31. jula/srpnja održan u Centralnom uredu CBBiH. Koordinator za trezorske poslove u filijali **Jasminka Burić** prisustvovala je sastanku trezora. Tokom mjeseca, obavljani su redovni poslovi statistike, računovodstva, unosa podataka u Pregled banaka u Brčko Distriktu BiH i drugi poslovi.

Đina Batinić bibliotekar u Službi za publikacije, biblioteku i administrativne poslove

Na radno mjesto bibliotekara u Službi za publikacije, biblioteku i administrativne poslove u radni odnos na određeno vrijeme u trajanju od godinu dana, 25. jula/srpnja 2003. godine primljena je **Đina Batinić**. Od 1. jula/srpnja 2003. godine izvršen je raspored tri službenika. **Azra Ajanović** je sa radnog mjesta telefoniste u Odjeljenju za zajedničke poslove raspoređena na radno mjesto administrativnog pomoćnika u Službi za publikacije, biblioteku i administrativne poslove. Sa radnog mjesta recepcionera u Službi za računovodstvo, opće i administrativne poslove Glavne banke Republike Srpske CBBiH (GBRSCBBiH) u Banoj Luci na radno mjesto likvidatora u Službi za trezorske poslove GBRSCBBiH raspoređena je **Slavica Švraka**. **Marija Mirković** je sa radnog mjesta likvidatora u Službi za trezorske poslove

Đina Batinić

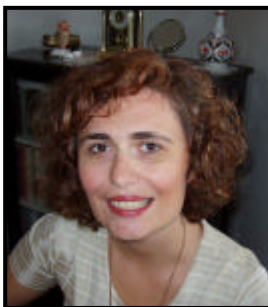
GBRSCBBiH raspoređena na radno mjesto recepcionera u Službi za računovodstvo, opće i administrativne poslove Glavne banke. U CBBiH trenutno su zaposlena 264 službenika, od kojih je 260 u radnom odnosu na neodređeno, a četiri službenika u radnom odnosu na određeno vrijeme. Od ukupnog broja službenika na neodređeno vrijeme, jedan službenik - pripravnik je na neplaćenom odsustvu. Tokom juna/lipnja i jula/srpnja 2003. godine Služba za kadrovske poslove pribavila je registarske brojeve obveznika uplate doprinosa za Centralni ured kod nadležnih zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje. Pribavljanjem i prijavljivanjem na nove, službenici Centralnog ureda objavljeni su sa starih brojeva obveznika uplate doprinosa. Kako bi ovaj posao bio obavljen u skladu sa propisima, prethodno su prikupljeni

dokazi o prebivalištu službenika. Služba za kadrovske poslove podsjeća sve službenike koji promijene mjesto prebivališta, da su dužni izvršiti tu promjenu u ličnim kartama. Fotokopiju lične karte i dokaz o prebivalištu treba da dostave Službi za kadrovske poslove kako bi ih prijavila na osiguranje i Odjeljenju za računovodstvo i financije, radi pravilnog usmjeravanja poreza i doprinosa. Zdravstvene legitimacije službenika Centralnog ureda koji imaju prebivalište u RS skoro su u potpunosti preregistrirane, a u toku je preregistriranje i/ili zamjena zdravstvenih legitimacija službenika Centralnog ureda koji imaju prebivalište u Federaciji BiH. Nakon toga biće zamijenjene stare zdravstvene legitimacije onim službenicima Glavne jedinice Sarajevo koji ne posjeduju zdravstvene legitimacije štampane u skladu sa novopropisanim izgledom. Rok za zamjenu starih zdravstvenih legitimacija u Federaciji BiH je kraj 2003. godine.

EDUKACIJA

Statistika platnog bilansa, upravljanje vladinim dugom, finansijski obračun i odnosi s javnošću

Ekonomista II u Službi za statistiku platnog bilansa **Suzana Kozinović** prisustvovala je seminaru o statistici platnog bilansa. Seminar je održan od 14. jula/srpnja do 1. augusta/kolovoza u Beču, a organizator je bio Međunarodni monetarni fond. Koordinator Odjeljenja za odnose sa međunarodnim finansijskim institucijama **Emira Mekić** boravila je od 14. do 16. jula/srpnja u Londonu da bi prisustvovala seminaru pod nazivom "Upravljanje vladinim

Emira Mekić

dugom". Seminar je organizirala Banka Engleske. U organizaciji njemačke Bundesbanke, u Frankfurtu je od 7. do 11. jula/srpnja održan seminar pod nazivom "Odnosi sa javnošću u Bundesbanci i Evropskoj centralnoj banci" a prisustvovala mu je koordinator Službe za odnose sa javnošću **Zijada Kulović**. Računovođa žiro računa i likvidator blagajne u Službi za finansijsko-računovodstvene poslove **Enida Šovšić** i koordinator za računovodstveno

izvještavanje i kontrolu **Muhamed**

Enida Šovšić

Muhamed Kapo

Kapo prisustvovali su seminaru čija je tema bila "Polugodišnji finansijski obračun". Seminar je organizirao Finansijsko-ekonomski biro, a održan je u Neumu.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Mjesečni bilans stanja (privremeni) od 30. juna/lipnja 2003.
Objašnjenja

Mjesečni bilans stanja se izdaje da bi se obezbijedile informacije o radu Centralne banke Bosne i Hercegovine prema pravilu currency boarda i da bi se ponudile posebne informacije koje zahtjeva Zakon o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Neke posebne karakteristike bilansa stanja od 30. juna/lipnja su:

Na dan 30. juna/srpnja Banka je zadovoljila obaveze pravila currency boarda kako to navodi član 31. Zakona. Stanje neto strane aktive prevazilazi njenu monetarnu pasivu u konvertibilnim markama (KM) za 143.097.206 KM. Ovo je prikazano u stavki neto devizna aktiva minus monetarna pasiva.

Devizna aktiva je sačinjena uglavnom od depozita koji se drže kod ino-banaka.

Bilans stanja također prikazuje kompoziciju držanja valuta tako što ih diferencira u EUR i ostale valute.

Bančini devizni depoziti donose prihod od kamata za Banku.

Monetarna pasiva je u najvećem obimu predstavljala obavezu Banke za KM novac u opticaju (1.709.814.157 KM) i rezervne depozite rezidentnih banaka (383.250.517 KM).

Kapital i rezerve odražavaju početni kapital i rezerve, dionice i akumulirane dobiti Banke od početka njenog rada 11. augusta/kolovoza 1997.

Kao depozitar za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u, Banka iskazuje u bilansu stanja MMF-ove račune 1 i 2 kao stranu pasivu, i čuva vrijednosne papire Vlade Bosne i Hercegovine vezane za članstvo. Istovremeno djelujući i kao fiskalni agent u ime Vlade u njenim odnosima sa MMF-om, Banka evidentira sredstva i obaveze Vlade vezane za članstvo na povjerilačkim računima odvojenim od bilansa stanja.

Konsolidacijom svih računa vezanim za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u izračunava se obaveza kao neto članska pozicija od 254.181.445 KM.

Banka također vodi određene račune stranih valuta u smislu sporazuma između Vlade Bosne i Hercegovine i stranih vlada i finansijskih organizacija, kao i devizne račune državnih institucija i agencija za koje Banka djeluje kao agent. Kako ovi računi nisu niti aktiva niti pasiva CB BiH, oni nisu uključeni u gore navedeni bilans stanja. Ukupni iznos sredstava koja se drže na ovim računima je bio 273.383.070 KM.

Dalji upiti koji se tiču Mjesečnog bilansa stanja mogu se uputiti Odjeljenju za računovodstvo i finansije u Sarajevu na tel. (33) 27 81 19, fax. (33) 27 82 94. Predstavnici medija mogu se obratiti Službi za odnose s javnošću na tel. (33) 27 81 23, fax. (33) 27 82 96.

Centralna banka Bosne i Hercegovine je neovisna monetarna institucija BiH i nema nikakvih organizacijskih veza sa bilo kojom poslovnom bankom.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Mjesečni bilans stanja (privremeni) od 30. juna/lipnja 2003.
(iznosi u KM ekvivalentima)

AKTIVA		Ukupan iznos	EUR	Ostale valute
1	Devizna aktiva	2.267.192.615	2.256.929.411	10.263.204
1.1	Gotovina	25.897.083	25.868.263	28.820
1.2	Kratkoročni depoziti	2.232.146.296	2.231.061.148	1.085.148
1.3	SDR u MMF-u	9.149.236	0	9.149.236
2	Ostala aktiva	65.309.375		
UKUPNA AKTIVA (1 + 2)		2.332.501.990		

PASIVA		Ukupan iznos
3	Monetarna pasiva	2.123.036.357
3.1	Valuta u opticaju	1.709.814.157
3.2	Kreditni bilans rezidentnih banaka	383.250.517
3.3	Kreditni bilans ostalih rezidenata	29.971.683
4	Obaveze prema nerezidentima	1.059.052
5	Ostala pasiva	9.501.480
6	Kapital i rezerve	198.905.101
UKUPNA PASIVA (3+4+5+6)		2.332.501.990

Neto devizna aktiva minus monetarna pasiva (1 - 3 - 4)	143.097.206
--	-------------

Jasmina Halilbegović
Glavni kontrolor

P.W. Nicholl
Guverner
Sarajevo (datum) - 24.07.2003.